

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

**ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ, НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ТА РЕЛІГІЙ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АРХІТЕКТУРНО-ІСТОРИЧНИЙ ЗАПОВІДНИК
«ЧЕРНІГІВ СТАРОДАВНИЙ»**

**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІСТОРИЧНИЙ МУЗЕЙ
ІМЕНІ В.В. ТАРНОВСЬКОГО**

ІСТОРИКО-АРХЕОЛОГІЧНИЙ МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС «ДРЕВНІЙ ЛЮБЕЧ»

**ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КРАСЗНАВЦІВ УКРАЇНИ**

**Всеукраїнська
наукова конференція, присвячена
1000-літтю створення
Чернігівського князівства**

ЧЕРНІГІВ – 2024

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ, НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ТА РЕЛІГІЙ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

НАЦІОНАЛЬНИЙ АРХІТЕКТУРНО-ІСТОРИЧНИЙ ЗАПОВІДНИК
«ЧЕРНІГІВ СТАРОДАВНІЙ»

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІСТОРИЧНИЙ МУЗЕЙ
ІМЕНІ В.В. ТАРНОВСЬКОГО

ІСТОРИКО-АРХЕОЛОГІЧНИЙ МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС «ДРЕВНІЙ ЛЮБЕЧ»

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ

ПРОГРАМА

Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої
1000-літтю створення
Чернігівського князівства

6 листопада 2024 р.

Регламент роботи конференції

9.30 – 10.00 – реєстрація учасників у приміщенні Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О. М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, кафедра історії України (Проспект Миру, 13, ауд. 312).

10.00 – початок роботи Читань у залі засідань (ауд. 308)

<https://us04web.zoom.us/j/7924637816?pwd=DFI0esE7xazjjaDNgwPzL9SSAk4tKF.1>

Ідентифікатор конференції: 7924637816

Код доступу: KdMiV2

12.30 – кава-брейк

Привітання:

Замай Людмила Михайлівна – директор департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації

Шеремет Олег Семенович – доктор юридичних наук, професор, ректор Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Католик Андрій Віталійович – кандидат історичних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Реброва Наталія Борисівна – генеральний директор Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній»

Блакитний Максим Михайлович – в.о. директора Чернігівського обласного історичного музею імені В.В. Тарновського

Заліський Сергій Володимирович – директор Історико-археологічного музейного комплексу «Древній Любеч»

Коваленко Олександр Борисович – кандидат історичних наук, професор, голова Правління Чернігівської обласної організації Національної спілки краєзнавців України

Регламент доповідей – до 15 хв.

Модератор *Коваленко Олександр Борисович*, кандидат історичних наук, професор, голова Правління Чернігівської обласної організації Національної спілки краєзнавців України

**Презентація рекомендаційного покажчика
«Із глибини віків: 1000-ліття Чернігівського князівства»**

1. *Гордієнко Дмитро Сергійович*, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України

**Війна 1024 р.: причини, перебіг та значення в історії
Середньовічної України**

2. *Ситий Юрій Миколайович*, старший науковий співробітник Національного історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця»

Передумови виникнення центру князівства у Чернігові

3. *Толочко Олексій Петрович*, член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор, завідувач сектору досліджень історії Київської Русі відділу історії України середніх віків та раннього нового часу Інституту історії України НАН України

Чернігівська митрополія XI ст. в джерелах

4. *Келембет Станіслав Миколайович*, старший науковий співробітник відділу історії України середніх віків та раннього нового часу Інституту історії України НАН України

Великокняжий титул чернігівських князів у XI–XIII ст.

5. *Жигола Віталій Сергійович*, молодший науковий співробітник відділу давньоруської та середньовічної археології Інституту археології НАН України

Герб Мстислава Хороброго (за археологічними дослідженнями чернігівського Передгороддя)

6. **Скороход В'ячеслав Миколайович**, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу давньоруської та середньовічної археології Інституту археології НАН України

Забудова X – початку XI ст. на території Чернігівського Третьяка (за матеріалами досліджень 2020–2021 рр.)

7. **Черненко Олена Євгенівна**, доцент кафедри історії України, археології та краєзнавства Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, ад'юнкт кафедри археології середньовіччя та нового часу Варшавського університету

«У святого Спаса...» – Спасо-Преображенський собор як пам'ятка політичної історії Чернігівського князівства

8. **Чугаєва Ірина Костянтинівна**, кандидат історичних наук

Дари і «піри» Чернігівських Ольговичів: літописний слід

9. **Веремейчик Олена Михайлівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, археології та краєзнавства Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Тарний та столовий посуд візантійського кола на пам'ятках центральних регіонів Чернігівського князівства

10. **Новик Тетяна Григорівна**, старший науковий співробітник Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній»;
Солобай Павло Володимирович, реставратор Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній»

Оборонні споруди Єлецького монастиря (за археологічними матеріалами)

11. **Царенок Андрій Вікторович**, доктор філософських наук, доцент, професор кафедри філософії та культурології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Семантика рельєфного зображення на капітелі Чернігівського Борисоглібського собору

12. **Дядечко Оксана Олексіївна**, доктор філософії, зберігач фондів І категорії Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній»

Зображення музиканта на чаші з чернігівського скарбу 1957 р.

13. **Дятлов Володимир Олександрович**, доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії і міжнародних відносин Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Середньовічні та гуманістичні концепції і практики виховання християнського князя

14. **Панишко Сергій Дмитрович**, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та археології Волинського національного університету імені Лесі Українки

Чернігівське князівство і Волинська земля: спільне і відмінне історичної долі

15. **Жаров Геннадій Вікторович**, начальник Лівобережної експедиції Охоронної археологічної служби України Інституту археології НАН України;
Ігнатенко Ігор Михайлович, голова громадської організації «Спілка захисту культурної спадщини», науковий співробітник-консультант ДЦ НДЦ «Охоронна археологічна спадщина України» Інституту археології НАН України

До топографії Чернігівського Передгороддя (за матеріалами археологічних робіт 2023 р.)

16. **Комар Олексій Вікторович** кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу давньоруської та середньовічної археології Інституту археології НАН України;
Хамайко Наталія Віталіївна, молодший науковий співробітник відділу Археологічний музей Інституту археології НАН України; науковий співробітник Ляйбніц-Інституту історії та культури Східної Європи (Ляйпциг, Німеччина)

«Варязькі» двори давньокиївського Подолу

17. **Виногородська Лариса Іванівна**, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, відділу давньоруської та середньовічної археології Інституту археології НАН України

Археологічні дослідження Кролевця (до питання про літописний Зартий)

18. **Готун Ігор Анатолійович**, кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу давньоруської та середньовічної археології Інституту археології НАН України, керівник Північної постійнодіючої експедиції Інституту археології НАН України;
Казимір Олександр Миколайович, молодший науковий співробітник відділу давньоруської та середньовічної археології, заступник керівника Північної постійнодіючої експедиції Інституту археології НАН України

Середньовічні селища столичних передмість (за матеріалами округи Києва й Чернігова)

19. **Кондратьєв Ігор Вікторович**, доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Давньоруські форми військової організації та замкова прикордонна служба литовсько-польської доби: чи є спадковість?

20. **Шуміло Світлана Михайлівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, головний редактор наукового журналу «Сіверянський літопис», запрошений професор Сієнського університету для іноземців (Італія)

Образи Бориса та Гліба в літературі про феодальну роздробленість

21. **Острянко Андрій Миколайович**, кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри історії України, археології та краєзнавства Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Спас Чернігівський у науковому доробку М.М. Бережкова

22. **Затиллюк Ярослав Володимирович**, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Мінуле Русі у політичній риториці чернігівського архієпископа Лазаря Барановича 1670 -х років

23. **Коваленко Ольга Олександрівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Давньоруські старожитності Любеча у науковій спадщині та комеморативних практиках Г.О. Милорадовича

24. **Рахно Олександр Якович**, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, археології та краєзнавства Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Історія Чернігівського князівства на сторінках земської періодики

25. **Блакитний Максим Михайлович**, кандидат історичних наук, в.о. директора Чернігівського обласного історичного музею імені В.В. Тарновського

Історія Чернігівщини давньоруського часу на сторінках церковної періодики регіону

26. **Коваленко Олександр Борисович**, кандидат історичних наук, професор кафедри історії України, археології та краєзнавства Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, голова Правління Чернігівської обласної організації Національної спілки краєзнавців України;

Ясновська Людмила Василівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, археології та краєзнавства Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

**О.О. Попко – дослідник давньоруських пам'яток
Чернігівщини**

27. **Янченко Тамара Василівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Педагогічний потенціал «Слова о полку Ігоревім»

28. **Гринь Олена Володимирівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, археології та краєзнавства Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

**Дослідницькі методи навчання історії Чернігово-Сіверської
землі у контексті реформування історичної освіти**

